

Î N C H E I E R E

09 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecătorul:

Judecătorii:

Valeriu Doagă

Iuliana Oprea și Sveatoslav Moldovan

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursurilor declarate de avocatul Mocanu Valentin în interesele Tatiane Trofimova și reprezentantul Cachița Constantin în interesele Ministerului Justiției, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Mocanu Valentin în interesele Tatiane Trofimova împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale, repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016, prin care s-au respins cererile de apel declarate de Ministerul Justiției și Trofimova Tatiana și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 18 iunie 2015, prin care acțiunea a fost admisă parțial

c o n s t a t ă :

Prin mandatul din 02 martie 2015 Mocanu Valentin a fost împuternicit de Trofimova Tatiana să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a semna și depune cerere de chemare în judecată, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 10).

La 02 martie 2015 avocatul Mocanu Valentin a depus în interesele Tatiane Trofimova cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale, repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată avocatul Mocanu Valentin a indicat că la 23 martie 2011 Procuratura Generală a început urmărirea în cauza penală nr. 2011960033 pe faptul încălcării dreptului de autor.

La 21 decembrie 2011 de la ora 19.00 până la 20.30 a fost efectuată percheziție în apartamentul nr. 108, str. Ginta Latină, 21/1, ap. 108, fără ca Trofimova Tatiana să aibă calitate procesuală.

În urma percheziției au fost ridicate 10 calculatoare ce aparțin reclamantei și membrilor familiei acesteia.

La 19 ianuarie 2012 a depus în interesele Tatiane Trofimova cerere prin care a solicitat ofițerului de urmărire penală accelerarea acțiunilor de urmărire penală.

Comisariatul de Poliție sect. Ciocana mun. Chișinău prin răspunsul din 22 februarie 2012 i-a comunicat că în privința calculatoarelor s-a dispus efectuarea unei expertize și este în drept să facă cunoștință cu ordonanța la 26 februarie 2012.

La 26 februarie 2012 a constatat că așa ordonanță nu există.

La 22 mai 2012 Trofimova Tatiana a solicitat Procuraturii sect. Ciocana mun. Chişinău să-i fie ridicate doar hard-discurile, iar calculatoarele să-i fie restituite pentru a se putea folosi de proprietatea sa, însă cererea a fost respinsă prin ordonanţa din 25 mai 2012, expediată în adresa reclamantei la 22 iunie 2012.

La 25 iunie 2012 reclamanta a solicitat judecătorului de instrucţie accelerarea urmăririi penale.

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău prin încheierea din 13 iulie 2012 a respins cererea Tatianeii Trofimova cu privire la restituirea calculatoarelor ridicate de la domiciliu în procesul percheziţiei efectuate la 21 decembrie 2011, a admis cererea cu privire la obligarea organului de urmărire penală de a urgenta urmărirea penală şi a obligat organul de urmărire penală să urgenteze efectuarea urmăririi penale, fiind acordat termen de 2 luni pentru finisarea acesteia (f.d. 26-27).

În încheierea din 13 iulie 2012 instanţa de judecată a constatat că termenul de 1 an 4 luni este excesiv, chiar şi pentru o cauză complicată, că ultima acţiune a organului de urmărire penală a fost efectuată cu 5 luni în urmă şi a acordat organului de urmărire penală termen de 2 luni pentru finalizarea cauzei penale.

La 25 septembrie 2012 Trofimova Tatiana a solicitat încetarea urmăririi penale pe motiv că organul de urmărire penală nu s-a încadrat în termenul de 2 luni acordat de instanţa de judecată.

Procuratura sect. Ciocana mun. Chişinău prin răspunsul din 10 octombrie 2012 a comunicat reclamantei că cererea a fost respinsă.

La 05 noiembrie 2012 Trofimova Tatiana a fost recunoscută în calitate de bănuită de comiterea infracţiunii prevăzute la art. 181¹ alin. (6) lit. d), e) Codul penal.

Prin ordonanţa Procuraturii sect. Ciocana mun. Chişinău din 04 februarie 2013 Trofimova Tatiana a fost pusă sub învinuire de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 185¹ alin. (3) lit. a) Codul penal.

Prin ordonanţa Procuraturii sect. Ciocana mun. Chişinău din 28 august 2014 Trofimova Tatiana a fost scoasă de sub urmărire penală pe motiv că fapta nu întruneşte elementele infracţiunii, iar cauza penală a fost clasată.

Termenul de examinare a cauzei penale este de 2 ani şi 8 luni, care a început la 21 decembrie 2011 – data efectuării percheziţiei şi s-a finisat la 28 aprilie 2014 – data scoaterii Tatianeii Trofimova de sub urmărire penală.

În cadrul urmăririi penale au fost efectuate 2 acţiuni mai importante care au necesitat timp relativ mai îndelungat: expertiza calculatoarelor în perioada de la 13 aprilie 2012 până la 23 august 2012 şi comisia rogatorie în Federaţia Rusă efectuată în perioada lunilor aprilie – iulie 2013.

Reclamantei nu îi poate fi imputată tergiversarea examinării cauzei penale.

Curtea Supremă de Justiţie în Recomandarea nr. 6 a explicat că spre deosebire de procedurile civile, miza pentru reclamant în procedurile penale nu se pune în discuţie niciodată, din moment ce reclamantul prin definiţie riscă o pedeapsă penală, importanţa soluţionării prompte a chestiunii fiind prezumată.

Trofimova Tatiana este pensionară şi tergiversarea examinării cauzei penale a avut un impact grav asupra stării psihice a acesteia.

Compensaţia bănească în sumă de 200 000 lei ar reprezenta o satisfacţie echitabilă pentru prejudiciul suportat în urma tergiversării examinării cauzei penale.

Prejudiciului material suportat reprezintă cheltuielile de asistenţă juridică în mărime de 6 000 lei care au fost achitate avocatului.

Cere avocatul Mocanu Valentin constatarea încălcării dreptului Tatiane Trofimova la judecarea cauzei penale nr. 2011960033 în termen rezonabil, încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul Tatiane Trofimova a sumei de 200 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 6 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate în cauza penală și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 1-9, vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 18 iunie 2015 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Tatiana Trofimova.

S-a constatat încălcarea dreptului Tatiane Trofimova la judecarea cauzei penale nr. 2011960033 în termen rezonabil.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul Tatiane Trofimova suma de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 1 500 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, în total suma de 21 500 lei.

În rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă (f.d. 74, 78-85, vol. I).

La 25 iunie 2015 Ministerul Justiției a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 18 iunie 2015, iar la 28 octombrie 2015 apel motivat împotriva aceleași hotărâri (f.d. 76, 95-97 vol. I).

La 02 iulie 2015 avocatul Mocanu Valentin a declarat în interesele Tatiane Trofimova apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 18 iunie 2015, iar la 28 octombrie 2015 apel motivat împotriva aceleași hotărâri (f.d. 77, 98-99, vol. I).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 20 ianuarie 2016 a respins apelurile declarate de Trofimova Tatiana și Ministerul Justiției și a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 18 iunie 2015 (f.d. 112-118, vol. I).

În motivarea soluțiilor instanțele de judecată au indicat că cauza penală nr. 2011960033 s-a examinat de la 23 martie 2011 până la 28 august 2014, o perioadă de 3 ani și 5 luni.

Trofimova Tatiana este pensionară, iar tergiversarea examinării cauzei penale i-a cauzat suferințe fizice care urmează a fi compensate prin acordarea unei sume bănești în mărime de 20 000 lei și prejudicii materiale prin suportarea cheltuielilor de asistență juridică în mărimea necesară și rezonabilă de 1 500 lei.

La 11 aprilie 2016 avocatul Mocanu Valentin a declarat în interesele Tatiane Trofimova recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016, solicitând admiterea acestuia și modificarea deciziei instanței de apel.

În motivarea cererii de recurs avocatul Mocanu Valentin a indicat că instanța de apel eronat a indicat că ordonanța de scoatere de sub urmărire penală și clasare a cauzei penale din 28 august 2014 a intrat în vigoare la data emiterii.

În conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, ordonanța de încetare a urmăririi penale intră în vigoare după 15 zile de la adoptarea acesteia sau chiar din momentul aducerii la cunoștință persoanei interesate.

Trofimova Tatiana a făcut cunoștință cu ordonanța la 02 septembrie 2014 și a fost în drept să o conteste până la 17 septembrie 2014.

Ordonanța de scoatere de sub urmărire penală și clasare a cauzei penale din 28 august 2014 a intrat în vigoare la 23 martie 2015, dată de la care a început să curgă termenul de prescripție pentru adresarea în judecată.

Prin procura din 05 august 2015 Constantin Cachița a fost împuternicit de Ministerul Justiției să-i reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 137).

La 18 aprilie 2016 reprezentantul Cachița Constantin a declarat în interesele Ministerului Justiției recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 ianuarie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărâri judecătorești și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs reprezentantul Cachița Constantin a indicat că instanța de apel eronat a constatat că termenul de examinare a cauzei penale a început să curgă la 23 martie 2011, deoarece cauza penală a fost începută pe faptă și nu pe o persoană concretă, iar Trofimova Tatiana a fost recunoscută în calitate de bănuțit la 05 noiembrie 2012.

Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 operează cu noțiunea de „judecarea cauzei” și cauza penală a fost clasată încă la faza urmăririi penale.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de avocatul Mocanu Valentin în interesele Tatiane Trofimova și reprezentantul Cachița Constantin în interesele Ministerului Justiției în cererile de recurs pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate sunt inadmisibile din următoarele motive.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Avocatul Mocanu Valentin în interesele Tatiane Trofimova și reprezentantul Cachița Constantin în interesele Ministerului Justiției în cererile de recurs temeiuri prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă nu au invocat.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă că „... art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță

inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.” (cauza Re bait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că instanța de apel și prima instanță au examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate au emis hotărâri legale, iar argumentele invocate de avocatul Mocanu Valentin în interesele Tatiane Trofimova și reprezentantul Cachița Constantin în interesele Ministerului Justiției în cererile de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de avocatul Mocanu Valentin în interesele Tatiane Trofimova și reprezentantul Cachița Constantin în interesele Ministerului Justiției se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan